

nogensomhelst Understøttelse af nogen Stat, og anerkjendte ingen juridisk Overøvrighed. Det er først fra den Tid, da Kirken er kommen under et eller andet af disse Forhold, at dens synlige Væsen er blevet forandret og at den har maattet anerkjende enten en absolut Fyrste som sin juridiske Overherre eller en bestemt Geistlig som sin fuldkomne Styrer. Hvor Kirken har været stillet saaledes, der har der kun hersket i den en Hyllet, en fremtvungen og tilsmælende Enighed. Vi behøve is blot at gaae tilbage til hvad vi have oplevet i den nærmest forudgaaende Tid, og man vil da finde, at det ikke var Andet end en tilsmælende Enighed, der fandt Sted, en Enighed, som kun bevarede Skindet; men i Virkeligheden ikke fandtes. Nei, kun hvor den rette Aand har været herskende, der har man altid følt sig fri, under hvilken som helst udvortes Form man end var nødt til at virke; kun der, hvor den rette Aand er tilstede, kun der, hvor Guds Aand hersker, er der Frihed, Enighed og Selvstændighed. Der er flere Gange omtalt paa forskjellig Maade og af forskjellige Talere, (Jeg kan derfor satte mig i Forbindelse herom), at dette Forslag sluttede sig til andre lignende, som tidligere vare fremkomne, og jeg maa kun dertil sige, at selv under den absolute Regjering fremførtes Baaftande om, at Kirken skulde have Ret til at raade og styre sig selv, i hvilken Henseende jeg skal bemærke, at den absolute Regjering lod Kirken have temmelig megen Frihed, vistnok mere Frihed, end et saadant Kirkeraad vilde tillade den, men dette havde vistnok sin naturlige Grund deri, at den absolute Regjering ikke blot ansaa Kirken som en Støtte for sig, men ogsaa, som jeg før bemærkede, meest kun anerkjendte sig som dens juridiske Overøvrighed. Der er i Grundloven paabudt: „Kirkenes Forsatning ordnes ved Lov,“ og det er allerede af flere ærede Talere, som og af den høitærede Kultusminister bemærket, at der allerede er gjort Noget til at ordne Kirkenes Forsatning. — Hvad er det da, man forlanger, naar man idelig og idelig paaberbaerer sig dette? — Er det Forsatningen indad eller udad til? Skal Forsatningen ordnes ved en enkelt eller ved flere Love? Skal den saa at sige stereoty-

peres, som den nu er, da er det en uheldig Tid at gjøre det paa, og heri troer jeg, at de ærede Forslagsstillere maae være enige med mig. Nu, da der findes en fremadskridende Reformation Sted, nu, da Tilstanden er saaledes, at vi med fuldkommen Ret kunne kalde den en religiøs gjærende, ikke blot her i Landet, men ogsaa i mange andre protestantiske Lande i Europa, er det saa Tiden til at stereotypere Tilstanden, som den er overleveret; er det saa Tiden til at fremkomme med et Forslag om et Kirkeraad, der skal tage Beslutninger i reent kirkelige Anliggender? — Jeg vil bede Enhver at lægge Mærke til, hvad den ærede Forslagsstiller sagde, at vi vide, hvad vi have, men vi vide ikke, hvad vi kunne faae. Hvad have vi, naar vi ville tage Hensyn til, hvorledes Stemningen er i Folketirken; hvorledes er vel Stemningen og Tilstanden imellem den menige Mand ligesaavel som imellem Præsterne? Tilstanden er taalelig, det er mit Vidnesbyrd; men vi vide ikke, om vi ikke kunde faae det langt værre; det er der ingen Sikkerhed for. Vi vide, at den aandelige Vølgesangs Strømninger ere uberegnelige; vi vide ikke, hvorledes Tilstanden vilde blive, naar der opstod et eller andet nyt filosofisk System, som kunde faae Indflydelse og Overvægt, og hvortil Størstedelen af de Skrifstloger, og her til hører da ogsaa de Geistlige, thi de ere slet ikke sikkrere end de Andre, kunde gaae over. — Jeg veed ikke, om det er rigtigt opfattet, men jeg har tænkt mig, at det maaskee kunde være Forslagsstillernes Mening, at et Kirkeraad skulde raade Bod paa noget Saadant. Jeg maa dog her bede erindret, at vi have haft et General-Kirkeinspektions-Collegium under Christian den 6te, som baade han selv og alle Andre snart bleve hjertelig fede af. Jeg troer, som sagt, at vi staae i en Overgangsperiode, og at vi derfor skulle vogte os for at staae Noget fast; jeg troer, at den juridiske Overøvrighed er den bedste, Folketirken har haft og kan faae; og siden Rigsdagen er bleven den lovgivende Magt tilligemed den juridiske Overøvrighed, saa anseer jeg det for vist, at Folketirken hidtil ikke har haft Noget at klage over, men tværtimod Meget at glæde sig over og haabe til.